

גליון היכל הקודש

מוצאי שבת ק"ר	הדלקת הנרות	ירושלים
8:25	6:32	ירושלים
8:27	6:54	בני ברק
8:25	6:42	בית שמש
8:28	6:55	מודיעין עילית
8:29	6:46	צפת
8:25	6:32	יבנאל
9:12	7:29	אומאן

גליון שבועי יוצא לאור ע"י מוסדות היכל הקודש ברסלב בארה"ק
נתייסדו ע"י כ"ק מרן מוהרא"ש זי"ע
בנשיאות מורינו ראש הישיבה שליט"א

שעה 11, גליון 34 (540)

שבועי של פסח, שעת תשפ"ב לפ"ק

שיעורים | נ"ך: זכריה י"ב-י"ג | בבלי: יבמות מ"ו | ירושלמי: בבא בתרא י' | תוספתא: כלים קמא פרק א' | רמב"ם: שאר אבות הטומאה ג'

סְעוּדַת מְשִׁיחַ

ספור נסיעתו של הבעל שם טוב הקדוש, זכותו תגן עלינו, שנסע לארץ ישראל, הוא ספור נורא ונפלא מאד, כי היה לו בדרך נסים גדולים, ונוהגים כל יוצאי חלציו לספר את הספור הזה בחוץ לארץ - באחרון של פסח, ובארץ ישראל - בשביעי של פסח בשעת הסעדה שעורכים לפנות ערב הנקראת "סעדת המשיח", או "סעדת הבעל שם טוב". כי אז במקום אחרונים של פסח נצל הבעל שם טוב הקדוש זי"ע ממנו לחיים. ויען שרבנו ז"ל, נכד הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, לכן רגילים אנשי שלומנו לספר את הספור גם כן, בעצומה של אספת מרעים, פאשר יושבים יחד משוררים, ומזמרים, ושחים אודות קדשתו של יום.

מעזיבז

ידוע, שהבעל שם טוב הקדוש זי"ע התישב בעיר מעזיבז, שהיתה אמנם עירה קטנה באוקראינה, אף מאתה עירה קטנה האיר אור על כל העולם כלו וידוע שלמודו של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שאותו למד את כל העולם כלו, הוא: אשר אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, וכפי פתגמו הידוע: "הכל - אלקות, ואלקות - הכל"; ואין שום דבר שלא יהיה שם גנוז אלופו של עולם, והאדם צריך לחפש ולבקש ולמצא את הקדוש ברוך הוא בכל דבר.

ואז כשאדם הולך בדרך זו - כל חיו משתנים והם מאירים לו מבית ומבחוץ. ועל כן לא בחנם התחילו לנהר המון עם לעירה הקטנה מעזיבז להסתופף בצלו של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, כי שם נגלו אלקים חיים, ועל ידי תקיף דבקו ותהפלותו בו ותברך זכה לעשות אותות ומופתים לעיני כל, ושמו הטוב נתפרסם בין כל עם ישראל, ולהבדיל גם בין הגויים, כי מרב התפללותו באין סוף ברוך הוא וגלוי המרבים שגלה ברכי הנהגותיו ותברך, על ידי זה זכה לשדד את הטבע והמערכה ונעשו על ידו אותות ומופתים - שדוד הטבע ממש, המון העם באו אליו לבקש

יתברך שהם שליחי הסמ"ך מ"ם, ודבר זה סוכב בכל דור ודור, מאז שגלה אברהם אבינו את הקדוש ברוך הוא בעולם, ועד דורותינו אלה, שקמים על הצדיקים הקדושים המגלים את אמת מציאותו יתברך בגלוי נורא ונפלא מאד - מתנגדים וליצינים, שהם הפלשתיים,

שיטת הבעל שם טוב בענין רמזים אלקיים

והנה למרות כל ההתנגדות הגדולה - דרכו ולמודו של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע התגלו והתפשטו בכל העולם כלו, הן אמת שהיו גם קדושים עליונים, שבתחלה לא הבינו את דרכו ועל כן התנגדו עליו, כמו האיש האלקי נורא מאד - הגר"א הקדוש ותלמידיו הקדושים, אבל בנדאי מחלקתם היתה מחלקת לשם שמים, ולא חס ושלום, התנגדות סתם של המון העם שפונתם לקנטר ולהקניט, כי היו המון לומדים וגאונים עצומים שבתחלה לא הבינו את דרכו של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, ועל כן חלקו עליו.

ולכן באו להתנכח עמו בכל פעם, והוא השיב לכל אחד ואחד תשובה נצחת, וגלה להם את דרכי עבודתו וגלוי בגלוי האין סוף ברוך הוא, אף שאין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מחיה ומנהה את כל הבריאה כלה, ודומם צומח

ישועות נסים ונפלאות, כל אחד בא עם תכילת הצרות והיסורים שעברה עליו, כלם באו לשפוף את לבם לפני הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, אצלו מצאו דברי חזק ונחומים ובסופו של דבר גם נושעו בישועה על ידי מופתים גלויים. גם האנשים המורמים מעם הגיעו אליו כדי ללמד את הדרך החדשה שגלה באמונת הבורא יתברך שמו, עד שמעזיבז נהפכה להיות אכן שואבת שמשכה אליה לומדים וגדולים, וסתם עמך - סנדלרים, אפרים, בעלי עגלות, וכדומה, וכלם מצאו אצל הבעל שם טוב הקדוש זי"ע מקום.

המתנגדים

מאידך, פמרבן שלא חסרו גם מתנגדים לדרכו ושיטתו הקדושה, וכידוע, שעל כל דרך חדשה בעבודת השם יתברך המתגלה בעולם - עומדים מתנגדים הרוצים לבטלה לגמרי, כמו שמצאנו אצל אברהם אבינו, בעת שגלה דרך חדשה באמונת הבורא יתברך שמו, וחסר בארות - באר מים חיים, לגלוי אלקותו יתברך - דהינו אפלו אצל האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, שגלו את אמתת מציאותו יתברך וחסרו בארות חדשות, באר מים חיים, גלויים חדשים ברכי האמונה הקדושה כבר היו להם מתנגדים - זה לעמת זה, הפלשתיים שהם כלל הליצינים שיש בכל דור ודור על הצדיקים האמתיים המגלים את אמתת מציאותו

חי מדבר הם עצם עצמיות חיות אלקותו
יתברך ממש, ובכל תנועה ותנועה שם
אלופו של עולם.

ומספר, שפעם אחת בא אליו גאון
גדול אחד, כדי להתנבח עמו, ושאל
אותו: "מי גלה לכם את הדרך הזאת
שהיא דרך חדשה באמונה, ואם כן, הרי
היא דרך מסכנת, כי כל מי שרוצה לחדש
משהו בלמודי האמונה צריכים לבדק
ולחקר אתריו..."

ענה לו הבעל שם טוב הקדוש ז"ע:
"לא באתי לחדש שום דבר, באתי רק
לחדש ולעורר את דרכי האמונה
הפשוטה, שמרב צרות הגלות נשכחה
מעם ישראל, כי מרב צרות ויסורים
שעוברים על אנשים, נדמה להם שהקדוש
ברוך הוא עזב את העולם, כפיכזל, והוא
אינו מסתכל, חס ושלום, על אף אחד,
ואפלו אלו המאמינים, חושבים שהוא
יתברך נמצא בשמים, ואני באתי לגלות
שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל,
ואתו הקדוש ברוך הוא הנמצא למעלה
בכל העולמות, נמצא למטה גם בארץ
הגשמית, ומכל דבר שבעולם אפשר
ללמד משהו, רזין וסתרי נסתרות, כי כל
מה שיש בעולם מגלה את אלקותו
יתברך, כי הוא יתברך מלבש בדומם
צומח חי מדבר, ואפלו גוי ערל טמא,
כשמדבר, אם רק ישו און קשבת לקולו
ויהיו דבוקים אז בו יתברך - יבינו
וישפילו שגם הוא שליח מאת הקדוש
ברוך הוא, לגלות לאדם אמתת מציאותו
יתברך.

ויהי כשמע הגאון את הדברים האלה
קפץ ממקומו, ואמר בהתרגשות גדולה:
"חס ושלום! חס ושלום! איך תאמרו
דבר כזה, שאפלו ערל גוי טמא הוא גם כן
שליח מאת הבורא יתברך שמו? ..."

ובדיוק באותו הרגע דפק ערל שהיה
עובר מבית לבית ומחפש דברים לתקן,
על דלתו של הבעל שם טוב הקדוש ז"ע
וצעק והכריז: "אולי יש כאן מה לתקן?
אולי יש כאן מה לתקן?" והשיב לו הבעל
שם טוב בחייו: "לך, לך, אצלי הכל
מתקן, אין לך מה לתקן אצלי..." וחזר
ושאל הערל: - "אולי בכל אפן תחפשו,
אולי השלחן שלכם לא בסדר, וצריכים
לתקן שם משהו..." אף הבעל שם טוב

ענהו בהחלטיות: "לא, לא! תהלה לאל,
השלחן שלי מתקן בתכלית השלמות ולא
צריכים לתקנו..." אף הערל התעקש
והמשיך לשאל: "אולי בכל אפן צריך
לתקן משהו, אולי המטה שבונה וצריך
לתקנה..." והבעל שם טוב בשלו: "לא,
לא, תהלה לאל המטה שלי שלמה
ומתקנת בתכלית ואינה צריכה תקון
כלל..." הגוי המשיך להתעקש בכל זאת,
ושאל: "אולי בכל אפן צריך לתקן משהו,
תחפשו אולי תמצאו דבר הטוען תקון..."
אף הבעל שם טוב פטרו בחייו ואמר:
"לך, לך, כבר חפשי ובדקתי ופשפשי
בכל מקום, ותהלה לאל, הכל מתקן על
הצד היותר טוב"; והלך הערל בפחי נפש.
ענה ואמר הבעל שם טוב הקדוש
לאורחו הגאון: "חי נפשי, שאני נותן
תודה והודאה להקדוש ברוך הוא מקרב
לבי ששלח לי את הערל הזה אלי, וזה
ממש הספר מוסר שלי שאמר לי בפרוש,
שאולי השלחן אצלי אינו בשלמות הינו
האכילה וכו', ושלחתי אותו מעל פני, כי
תהלה לאל, תקנתי בשלמות את
השלחן... והוא לא עזב אותי, ושאל:
"אולי המטה אצלכם שבונה? ..."
ושלחתי אותו מעל פני, כי תהלה לאל, גם
זה אצלי בשלמות, בתכלית השלמות...
והוא לא עזב, רק המשיך להתעקש אולי
יש אצלי איזה דבר שעדין צריך תקון,
שאבדק היטב היטב והשכתי לו הכל
אצלי מתקן... ואין מה לחפש ולפשפש
מה לתקן..."

והפטיר הבעל שם טוב: "הרי עיניכם
רואות! אם האדם זוכה לדבק את עצמו
בחי החיים בו יתברך, ויודע שאין שום
מציאות בלעדיו יתברך כלל, אזי אפלו
ערל גוי טמא - מגלה את אמתת מציאותו
יתברך והוא שליח מאת הבורא יתברך
שמו, לעורר את האדם לשוב בתשובה
שלמה אליו יתברך."

"יכול הנך לקבל את הלמוד הקדוש,
אלא שאינך רוצה"

ויהי כשמע הגאון את דברי הבעל שם
טוב הקדוש ז"ע, קם ממקומו בשצף
קצף ואמר: "את הכל אני יכול לקבל
מכם, כי כל דבריכם שגליתם באמונה
הקדושה הם דברים של טעם, כי באמת
כך הוא, אשר אין בלעדיו יתברך כלל,

והוא יתברך מחיה ומנהיג את כל הבריאה
כלה, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו
של עולם, אבל בזה שאמרתם שאפלו גוי
ערל טמא יכול להיות שליח מאת הבורא
יתברך שמו - איני יכול לקבל..."

ענה ואמר לו הבעל שם טוב: "יכול,
יכול אתה לקבל, אלא אינך רוצה לקבל...
תרצה ותוכל..."

בדרך נסיעתו של הגאון הגיע לפרשת
דרכים, ושם עצר את העגלה גוי אחד
שפכה מאד, וספר: שהעגלה והסוס שלו
התהפכו, וכל הפרות שהיו על העגלה
נשפכו, ובקש מהגאון שייעשה עמו חסד
ומצנה, ויעזר לו להרים את הסוס
והעגלה, כדי שיוכל להמשיך הלאה,

ענה הגאון: "אני כבר איש זקן חלש
וחולה, אינני יכול..." !!! אף הגוי התחיל
לצעק: "יכול, יכול אתה, אף שאינך
רוצה... תרצה ותוכל..." !!! ויהי כשמע

הגאון את הדברים האלה יוצאים מפי
הגוי - התרגש מאד, כי הלא בדיוק
בדבורים אלה נפרד מן הבעל שם טוב
הקדוש ז"ע, והחליט להשאיר שם עד
שמתעבר עוד עגלה, כדי שעוד אנשים
יעזרו לגוי להרים את העגלה והסוס, והוא
הגאון, התישב וחשב לעצמו: "הלא דבר
הוא, הלא הם הם דברי הבעל שם טוב
הקדוש ז"ע, ובנדאי יש דברים בגו,
ובנדאי אני יכול לקבל את למודו הקדוש
אף איני רוצה, עלי לחזר אליו ולרצות
לקבל את למודו הקדוש..." ואמר ועושה,
הורה הגאון לבעל העגלה לחזר
למעו"יבוז אל הבעל שם טוב הקדוש
ז"ע, ויהי בהגיעו להיכל קדשו, פגשו
ממתין לו בפתח ביתו, וכשירד מן העגלה
פנה אליו בחייו ואמר: "אולי כבר נתגלה
לכם שאתם יכולים לקבל את הלמוד שלי,
אף אינכם רוצים כפי שפכר ארע לרבים
מתלמידי שלא רצו בתחלה לקבל את
למודי עד שארעו להם מעשים
שפאלה..." ואכן, נשאר הגאון אצל הבעל
שם טוב הקדוש ז"ע ולמד אצלו אשר כל
העולם פלו הוא אלקות, ואין שום
מציאות בלעדיו יתברך, כלל עד שנעשה
מגדולי תלמידיו, ואחר כך גם הוא עסק
בהפצת למודו הקדוש בעולם, כמו שעשו
שאר תלמידיו הקדושים ז"ע.

תחלת רצונו של מרן לנסע לארץ ישראל

והנה הבעל שם טוב הקדוש זי"ע ראה במקום שראה, והשיג במקום שהשיג, את גדלתו של רבנו איש האלקי רבי חיים בן עטר בעל האור החיים הקדוש זי"ע, שזכה להגיע אל מדרגתו והשגתו עד שהיה מירדי המרפכה, וזכה לשמע בכל לילה תורה מפי הקדוש ברוך הוא, והיו מתגלות אליו נשמות, והיה במדרגת רוח הקדש ברונה עד מאד, ואל כל זה זכה על ידי הבזיונות הרופין וגדופין שסבל מאינשי דלא מעלי, שהקים עליו הסמ"ך מ"ם. והבעל שם טוב הקדוש זי"ע הפליג

מאד מאד במעלתו, וגלה שנשמת האור החיים הקדוש היא מרוח דוד דאצילות, והוא בעצמו מנפש דוד דאצילות, והיה רוצה מאד להתועד עמו פנים אל פנים, ועל ידי זה יתאחדו נפש ורוח דאצילות, ויוכלו להמשיך אליהם את הנשמה דאצילות, וליחד גם חיה יחידה דאצילות, ועל ידי זה יכלו כל הקלפות ותהיה הגאולה האמתית והשלמה.

ולכן נספם בדעתו לנסע לארץ ישראל להתועד עם רבנו האור החיים הקדוש, והיה רגיל הבעל שם טוב הקדוש זי"ע לומר: "בכל מקום שאני בא בעולמות העליונים אני מוצא שהספרדי הזה... (פגנתו על

רבנו האור החיים הקדוש) כבר היה שם לפני..."

ושלח מכתב לגיסו הצדיק הקדוש רבי גרשון מקיטוב זי"ע, אשר היה מתושבי הארץ הקדושה, שישאל את רבנו האור החיים הקדוש אם יסע לארץ ישראל, ומרב תשוקה לנסע לארץ ישראל ולהתועד עם האור החיים הקדוש - מהר לנסע לפני שהגיעה התשובה... ואמנם הגיעה תשובה: "לא כדאי לספן נפשו ולנסע" ... אף, כאמור, בהגיע המכתב, כבר היה הבעל שם טוב על אם הדרך בנסיעתו לארץ הקדוש... כי נספם בדעתו הקדושה שהוא נוסע לארץ ישראל בכל מחיר - יהיה מה שיהיה.

לנסיעה הקדושה הזו, התלוו אליו בתו הצדקנית מרת אדל, וסופרו הצדיק רבי צבי ז"ל, והתחילו לנסע מכפר לכפר ומעיר לעיר, עד שהגיעו לעיר החוף - אודסה, השוכנת על הים השחור, ושכרו ספינה, והפליגו בים עד שעגנו באיסטנבול שבטורקיה, וירדו לנמל סמוך לחג הפסח, ושם הייתה הכנסת אורחים גדולה מאד בת שתי קומות, בקומה התחתונה היו מתאכסנים העניים והאביונים - ארחי פרחי, ובקומה העליונה התאכסנו אנשים בעלי צורה - עשירים ומכבדים, וכיוצא בזה. ומחמת שהבעל שם טוב הקדוש ובתו ותלמידו

~ שידוכים, שלום בית, ופרנסה ~

יום שביעי של פסח, הוא יום מסגל מאד לפעל בו ישועות רבות בכל עגון, ובפרט בעניני שידוכים, שלום-בית ופרנסה, כי חכמינו הקדושים השוו זוונו ופרנסתו של אדם לקרעית ים סוף, וכמו שאמרו (סו"ה ב' ע"א): 'קשה זוונו של אדם בקרעית ים סוף'. וכן אמרו (פסחים ק"ח ע"א): 'קשה פרנסתו של אדם בקרעית ים סוף'. ומצא, שביום שביעי של פסח, שנקרע הים, ויצאו מבחינת הקשי לבחינת קל, אזי מסגל מאד לפעל שידוכים טובים ושלום בית, שהוא גם בכלל מציאת הזיווג, וכן פרנסה טובה, וראוי לכל אדם לבקש הרבה מהקדוש ברוך הוא ביום שביעי של פסח על הדברים האלה. ואם ברוך הוא, ותפלה שזכה למצוא את זוונו ההגון לו מן השמים, ואם כבר זכה להתחתן - ותפלה שזכה לשלום בית אמתי, פי עקר שלום בית תלוי בזה שיחשב תמיד שרק עכשו זכה להתחתן ולמצא את זוונו, והיה בכל יום בעניו בבריה חדשה, וכן יזכה להתפלל שזוכה לפרנסה, ברוח ולא בצמצום, בנחת ולא בצער, בהתר ולא באסור, והתפללות שמתפללים בימים אחרונים של פסח מסגלות ביותר, ובנדאי יזכה לפעל כל משאלות לבו לטובה.

(שיחות מוהכ"מ ש' חלק ט"ז ערך שביעי של פסח)

באו לשם ואין מכיר ומודע להם, וכן היו חסרים כל, פי מרב תשוקת נסיעתו, ומרב בטחונו בו יתברך - לא לקח עמו שום דבר, ולכן שפנו אותם בקומה הראשונה שבהכנסת האורחים, מקום הארחי פרחי. הבעל שם טוב הקדוש זי"ע היה דבוק בו יתברך בדרך ושוים דבר שבעולם לא בלבלו, רק הלך לבית המדרש ועסק בעבודתו בדרך, כאלו לא קרה שום דבר, ובין כך התקרב החג ואין בידם לפורטה אפלו פרוטה בשביל צרכי החג, והוא לא התבלבל מזה כלל, אף לבתו הצדקת אדל היה צער גדול וחלישות הדעת, שלא רק שלא היה להם שום צרכי החג אלא אפלו בגדים לחג לא היו להם,

והנה הגיע כבר יום לפני ערב פסח, והיתה לה פתנת אחת של אביה, והלכה לשפת הים, לכבס את הכתנת, שעל כל פנים יהיה לאביה הקדוש פתנת נקיה לכבוד החג. וישבה שם בחוף הים וכבסה את הכתנת, וככתה על מצבה העגום, ובתוך כך באה רוח חזקה והעיפה את הכתנת מידה, ונעלמה ממנה, והתחילה לבכות מאד מאד, איך שפאו לעיר רחוקה ואף אחד אינו מכיר את אביה הקדוש, ולמחר כבר ליל התקדש החג, ולא רק שאין להם שום דבר על צרכי החג, לא מצות ולא זין וכו', אלא אפלו הכתנת פרוחה מידה... וכך ישבה ובכתה.

בתוך כך, התקרבה למקום שישבתה של אדל, כרפרה של נוסעים, ובתוכה בעל ואשה יהודים, וכשהבחינו בה ובבכיתה, שאלוהי: "מי את? ולמה את בוכה?" וענתה: "אני בתו של הבעל שם טוב, וכאנו לכאן בעת, וכיון שהמקום רחוק ממקום מושבנו - אין מכיר אותנו, ואין לנו כלום, אפלו לצרכי החג..."

בני הזוג, התמלאו שמחה גדולה, על שפגשו את בת הבעל שם טוב, והזמינוה לעלות על עגלתם לנסע עמהם, והספימה, בתוך כך אמרו לה: "אל תדאגי יש לנו מכל טוב, מצות זיין בשר ודגים וכל צרכי החג, וכן בגדים ליום טוב, בואי עמנו" ... ושמחה מאד, והם הולכוה למחלקת המכבדים שבהכנסת האורחים, ונשאו את מטלטליהם של הבעל שם טוב ומלניו, והכניסום לתוך חדרם המכבד, והכינו שלחן ערוך כיד המלך לכבוד ליל הסדר של פסח.

שמו של הבעל שם טוב מתפרסם בכל העולם

הסבה שבני הזוג שנקלעו לשם, הייתה מפלאה ביותר, כי בהיות הבעל שם טוב, חונה בעיר מעזיבוב, וכאנו אליו תלמידים קדושים ללמד את דרכו - שגלה דרך חדשה באמונה הקדושה בהשגחה פרטי פרטית וכו', ועל ידי זה לאט לאט

נודע שמו הקדוש בכל העולם כלו, והתפרסם, אשר אצלו יכולים לראות אותות ומופתים שדוד הטבע ממש, החלו לנהר אליו כל מיני סובלי חלאים, מרי נפש, מדבאים ושבורים ואצלו נתרפאו, והגיעו עניים ובעלי חובות, בעלי צרות ויסורים ואצלו נושעו, גם חשוכי בנים ללא מזור לכאבם - התדפקו על דלתות היכל קדשו, ואצלו נפקדו בזרע של קימא.

גם בני הזוג הללו, שהיו עצירים גדולים והתגוררו בבבלין בירת גרמניה - היו חשוכי בנים, פקדו כבר את טובי הרופאים, אף אלו יאשו אותם, ואבחנו אותם בעקרים ללא סכוי לדלת כלל... חיייהם נהרסו, וכל הטוב שהיו משפיעים בו בעשירותם המפולגת - לא שוה להם, בידועם שימותו ערירים ללא זרע של קימא, רחמנא ליצילן.

פעם אחת נקש בדלת ביתם שלוחא דרבנן שסבב על הפתחים לאסוף כסף לצדקה, כאשר ראם בעצבותם, התפלא, וברר לסבת הדבר, ענו לו: "מה שוה כל עשירותנו כאשר יודעים אנו שנסאיר בערירות לעולם... אמר להם השד"ר: "ידעו לכם שבעיר מעז'בוז' שבאוקראינה מתגורר צדיק קדוש ורבי ישראל בעל שם טוב שמו, והוא עושה מופתים, הוא פוקד עקריות, רופא חולים, ומחיה מתים ממש, ואת קדשתו אין לתאר ואין לשער כלל, כי מרב התפללותו בו יתברך - הטבע משעבד לו, וכל מי שבא אליו - נושע בענין שצריך... וכך חזק ואמץ אותם לנסע אל הבעל שם טוב הקדוש, ואמר להם: "מה יש לכם כבר להפסיד, הלא כל הרופאים יאשו אתכם, מה אכפת לכם? סעו אליו! ותראו שתהיה לכם ישועה".

דברי השד"ר חדרו ללבים הכואב, ואף שהיו הימים קרובים לחג הפסח החליטו ליצאת לדרך תכף ומיד, ונטלו עמם את כל צרכי הפסח בהרחבה: זין בשר ודגים ומצות לרב, כדי שתהיה להם את האפשרות לחוג את החג הקדוש כראוי, ולא ידקקו לשלחן של אחרים, ועוד יוכלו להשפיע מטובם למי שאין לו, וכך יצאו לדרך הארקה לעיר מעז'בוז' - עירו של הבעל שם טוב. כשהגיעו למעז'בוז' לאחר הנסיעה הארקה, ברו

למקום מגוריו של הבעל שם טוב הקדוש, ושם התברר להם מפי אנשי הבעל שם טוב, שבאותו שבוע יצא לנסיעה לארץ ישראל, ואף גלו להם את נתיבי נסיעתו. הם גמרו אמר, שגם הם ימהרו לנסע בעקבותיו, כי חשבו לעצמם: "כיון שזה עתה החלה נסיעתו, בודאי נצליח להשיג אותו בהיותו שוהה בדרךים, ולהשיג את ברכתו, לכן נשתדל למהר אולי נזכה לפגש אותו".

וכך המשיכו לנסע מעיר לעיר ומכפר לכפר, ובכל מקום בואם שאלו ודרשו: "היכן רבי ישראל בעל שם טוב הקדוש?" ובכל פעם ענו להם: "זה עתה בקר במקומנו הצדיק, אף לפני זמן קצר נסע לדרך... ובכל מקום ברו לזן נסע, והמשיכו לנסע אחריו, עד שהגיעו לאודסה, ושם נודע להם שהבעל שם טוב הקדוש הפליג באניה לטורקיה, והחליטו להפליג אף הם... ובדיוק הודמנה להם אניה, הצטרפו לנסועים עם כל החבילות לצרכי פסח, כשפניהם מועדות לטורקיה... וכשהגיעו לעיר הבירה איסטנבול, פנו תכף לאכסניה של העשירים, והסתדרו שם, אף כל מעניניהם היה - "היכן נמצא הצדיק הבעל שם טוב"... אף תוחלתם נכזבה, כי שם, לא היה מי ששמע אודות הבעל שם טוב, ולא יכלו התושבים לעזור להם בחפוש אחריו... והלך העשיר, והסתובב בין העניים, הארחי פרחי, ושאל את כל אחד: "האם יש פה איזה חכם אשכנזי גדול?" ואף אחד לא ידע מה לומר לו. והנה כבר הגיע ערב פסח סמוך לחג, הכינו חדרם לכבוד החג, עם זין ומצות, בשר ודגים ונרות, והחליטו ליצאת קצת לטיל בחוצות העיר, אולי בכל זאת יודע להם משהו, כי לא יתכן שאף אחד לא ידע מהצדיק הקדוש הבעל שם טוב, בדרךם נקלעו לחוף הים, ומצאו שם אשה יהודיה בוכיה. כשנגשו אליה לברר על פשר הבכי, לתדהמתם ולשמחתם התברר להם שהם פגשו בבתו של הבעל שם טוב בכבודו ובעצמו, ובכן, העלו אותה, והולכיה לחדרם, כאמור.

בטחון בהקדוש ברוך הוא שבפסוף

יסתדר

בתו של הבעל שם טוב הקדוש

זי"ע, אדל, על אף שבכתה על מצבה, עם כל זאת, בטחה בבטחון חזק, שבודאי הקדוש ברוך הוא לא יעזב את אביה, כי היתה רגילה לראות אצלו אותות ומופתים ונסים נגלים שעשה כבר עמהם הקדוש ברוך הוא, ועל כן ידעה בבטחון חזק, שבודאי גם עכשו יהיו להם כל צרכי החג, אף לא ידעה מה, והיכן, ואימתי וכו', ובתוך כך נפגשה עם הזוג הנ"ל.

והנה במשך כל הזמן הזה, שהה הבעל שם טוב הקדוש זי"ע בבית המדרש, ועבד שם את עבודתו הקדושה, והתהלך אנה ואנה בדבקות גדולה בבטול כל הרגשותיו, ויחד יחודים קדושים ונוראים מאד בדרך, ושום דבר לא בלבול, ואף לא נשא לבו ללכת לבקש ולחפש את בתו, מה היא עושה? ואיך היא מכינה את צרכי החג? כי היה לו בטחון חזק בו יתברך שבודאי לא יעזב אותו! ועל כן נשאר בבית המדרש לתפלת מנחה של קדם החג, והאריך בתפלה זו.

וכן אחר כך התפללו ערבית והאריך בתפלה זו מאד מאד, עד סיום התפלה, והמתנה לו בתו בחוץ, ותכף ומיד הולכה את אביה אל החדר למעלה, למקום אכסנית העשירים, והיה חדר רחב ומאיר, והיה על השלחן מפל טוב, והבעל שם טוב הקדוש ישב בראש השלחן, ועשה את עצמו כאלו אינו שם לב אל שום דבר, ולא שאל מי הכין לו את הדבר הזה, ומי הם בני הזוג? אלא התחיל לערוך את הסדר בדבקות גדול בדרך, וכל פסקא ופסקא לקחה לו זמן רב מאד מרב דבקות ויחודים ואמירת תורה וגלוי סודות, שגלה לבתו ולתלמידו, ועשה קדוש, ואחר כך המשיך באמירת ההגדה, עד שהגיע לשלחן עורף, שאז הרפה מדבקותו, והראה פנים שמחות וצוהלות, קורנות אור זיו ונגה פשמש בצדקתו, ופנה אל הזוג ואמר: "ידעתי וגם ידעתי למה באתם אלי, כי הנכם חשוכי בנים, והנה אני מברך אתכם שתזכו להפקד בזרע של קימא, בזכות שהנחתם לי את כל צרכי הסדר ומסרתם נפשכם עבורי..."

ותכף כאשר יצאו דברי ברכה אלו מפיו הקדוש, חנרו גילי צורת הוד קדשו של הבעל שם טוב הקדוש, והרפין ראשו והניחו על שתי ידיו, והיה מוטל כך

בדבקות נוראה, זמן רב עד שפתאום קפץ ממקומו והכריז בזה הלשון: "וועל איך דינען דעם אויבערשטיין אן עולם הבא" (אוי אַעבד אַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִי עוֹלָם הַבַּא), והתחיל לרקד מרב שמחה והנה אז בדבקות גדולה עד מאד.

ויפּשׁר הַדְּבָרִים הַלְלוּ הוּא, בְּאֲשֶׁר סִפְּרָה אַחַר כֵּךְ בְּתוֹ, אָדָּל, שֶׁהוּגוּ הַזֶּה הָיוּ שְׂגִיחֵם עֲקָרִים לְגַמְרִי, וְלֹא יָכְלוּ לְהוֹלִיד, עַל פִּי דִרְךְ הַטְּבַע, וְכִינֵן שֶׁהַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְדוּשׁ בְּרַכֵּם שִׁיחֵיו לְהֵם יְלָדִים, וְהִיטָה זֹו פִּעֲלָה שֶׁל בְּטוֹל הַטְּבַע מִמֶּשׁ, עַל כֵּן יֵצֵא כְרוֹז מִהַשְׂמִים שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה אֲבָד אֵת כָּל הָעוֹלָם הַבָּא שְׁלוֹ, וְלָכֵן נִפְּל בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת גְּדוּלָה, עַד שֶׁנִּסְפָּם בְּדַעַתוֹ הַקְדוּשָׁה שִׁיעֵבַד אֵת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִי עוֹלָם הַבָּא, וְהִתְחִיל לְרַקֵּד מִרַב שִׂמְחָה שֶׁעָכְשׁוּ יַעֲבֹד אֵת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִי שׁוּם שֶׁכֵּר עוֹלָם הַבָּא, רַק מִחֲמַת דְּבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ בְּעֲצָמָה, וּבְעֵבֹר זֶה, הִחְזִירוּ לוֹ אֵת כָּל הָעוֹלָם הַבָּא וְזָכָה לְמָה שֶׁזָּכָה. וּבִרְךְ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְדוּשׁ זִי"ע בְּרַכַּת הַמְּזוּן, וְהִמְשִׁיךְ אֵת הַסֵּדֶר בְּדָבָקוֹת נּוֹרָאָה וְנִפְלָאָה, עַד מְאֹד עַד שֶׁהִגִּיעַ אֶל הַלֵּל הַגְּדוֹל.

לעשה נפלאות גדולות לבדו

וכאשר הגיע הבעל שם טוב הקדוש זי"ע באמירת הלל הגדול אל הפסוק (תהלים קלו, ד): "לעשה נפלאות גדולות לבדו", נעצר, והתחיל לחזור על הפסוק הזה, שוב ושוב - פעמים אין מספר, בנגוון מאים מאד, ובקול וצעקה של לב נשבר, וכך חזר פעמים רבות על הפסוק: "לעשה נפלאות גדולות לבדו - כי לעולם חסדו", ולאט לאט נרדמו בשנה עמקה בני הזוג, ואחר כך תלמידו ר' צבי הסופר ואחר כך בתו הצדקת אדל, והוא באחת, לא חדל מלזעק את הפסוק הזה, רק שר בקול מאים מאד מאד ובקול צעקה של לב נשבר: "לעשה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו".

השולטן הטורקי טוב הלב והעממי

דרכו של השולטן - שהוא מלך טורקיה, הייתה, להתחפש מפעם לפעם, וללבש בגדים פשוטים ולצאת מארמונו כדי לטייל ברחובה של עיר. פי היה מלך טוב מאד מאד ורדף צדק וישר, ולכן רצה לרדת אל עמו, ולדעת מה חסר להם, ומה

הם צריכים. ולאחר מכן, בשהיה חוזר לארמונו ושב לבגדי מלכותו - השתדל לעמוד לעזרת הנצרכים, לנה דאג שתהיה פרנסה, ולהוא שלח רופא וכו', והאנשים אף פעם לא ידעו מהיכן נודע למלך שהם צריכים עזרה, וכך הייתה דרכו של השולטן שנים רבות שהיה מתחפש ויוצא לעיר בלבוש פשוט ואף אחד לא הפירו, וכך דאג לרוחת תושבי הממלכה.

פעם אחת, כשיצא השולטן מארמונו מחפש, תפסוהו שודדים, שלא הפירו שהוא המלך, ולאחר ששדדו את כספו, רצו להרוגו,

ואז פנה אליהם השולטן, ואמר להם: "לא כדאי לכם להרג אותי, חבל לכם, הרי אתם יכולים להרויח על ידי הרבה כסף, כי אני אמן ממחה בעשית מחצלות ותוכלו למכור את המחצלות שאני אארג בשבילכם, מה אכפת לכם לנסות? אין לכם מה להפסיד!", הרעיון מצא חן בעיני השודדים, והם החליטו להשאירו בחיים, הם הביאו את השולטן אל מקום המחבוא שלהם, והביאו לו חמרים כדי שיוכל לארג מחצלות,

בנתים נעשה כמובן רעש בעיר, השולטן נעלם מהארמון, כחות הצבא והמשטרה החלו לחפש אחריו, ולא ידעו להיכן נעלם, דומה היה כאלו פצתה האדמה את פיה ובלעה אותו, אף אחד לא ראה או שמע היכן נמצא השולטן, והמשטרה לא ידעה מה לעשות.

לאחר שפיים השולטן לארג את המחצלת הראשונה - חתם בצדה את האות הראשונה משמו, וקרא לשודדים ואמר: "לכו אל העיר ותמכרו את המחצלת הזאת לפלוני, שהוא סוחר יין, והוא ישלם לכם כסף רב על זה, אל תסכימו בשום פנים ואפן למכור אותה בכסף מועט, תתעקשו שאתם רוצים הרבה כסף ואני בטוח שהוא יתן לכם".

סוחר היין, היה יהודי שספק את היין לשולטן, והנה בקשרי ידידות קרובים מאד אל השולטן,

השודדים יצאו לדרך, והחליטו לנסות את מזלם למכור את המחצלת במקומות אחרים, אף בכל מקום שבאו אליו ודרשו סכום כסף גבוה - צחקו עליהם האנשים ולא הסכימו לקנות מהם,

ראו השודדים שאין אף אחד שרוצה לקנות את המחצלת, והחליטו ללכת אל סוחר היין ולראות מה יאמר הוא... בתחלה לא הבין סוחר היין מדוע הם רוצים מחיר יקר כל כך עבור המחצלת, אף לפתע נפלה עינו על הפנה של המחצלת ושם ראה אות אחת, הוא אמנם עדין לא הבין בדיוק במה המדבר, אף כיון שהיה רעש גדול בעיר על כך שהשולטן נעלם, והאות הזאת הייתה האות הראשונה של שמו, החליט סוחר היין לקנות את המחצלת בדמים יקרים, למרות שלא הייתה שוה כל כך הרבה, פי הבין שהלא דבר הוא, ולא לחנם נכתבה האות, הוא גם בקש מהשודדים להמשיך ולהביא לו מחצלות נוספות, פי הן מחצלות משבחות מאד והוא ישלם להם כסף רב עבורם.

חזרו השודדים אל השבוי שלהם, השולטן, וספרו לו שאכן הצליחו למכור את המחצלת וסוחר היין הנ"ל מזמין עוד מחצלות, שמח השולטן וארג עוד מחצלות ובכל פעם חתם שם אות אחת משמו, ובכל פעם מכרו השודדים את המחצלות לסוחר היין והוא שלם להם בעין יפה עבור הסחורה. לא לקח זמן רב וסוחר היין הבין שהשולטן שבוי בידי האנשים האלה המביאים לו את המחצלות, הוא דווח על כל מה שנעשה למפקד הראשי של המשטרה, והורה לו לשלח חיילים ולעקב אחר השודדים האלה, ואכן, כשהביאו השודדים מחצלת נוספת, ארבו להם שוטרים שעקבו אחריהם עד שחזרו למקום מחבואם, ושם מצאו את השולטן ושחררו אותו.

מיד לאחר ששחרר, קרא השולטן ליהודי סוחר היין לארמונו, והודה לו מעמק לבו על כך שהציל אותו, "מה אשלם לך על כך שהצלת את חיי?" שאל השולטן, "הרי אין דבר שאוכל לתת לך על כך שהצלת אותי ממנות לחיים". ענה סוחר היין: "אינני צריך שום דבר, ברוך השם יש לי את הכל, אף זאת אבקש מהשולטן, שיתן לי אשור לגישה חפשית אליו בכל עת שארצה, ולא אהיה צריך לבקש רשות כניסה בכל פעם!"

הסכים השולטן, ונתן לו כתב, שבו הוא מאשר לו להכנס אל הארמון בכל

שעות היום והלילה בלי אשור נוסף - לו ולבניו לכל הדורות, והם יוכלו להכנס תמיד אל ארמון המלך אפלו אחרי מותו. לאחר שנים, מת השולטן ובנו ירש את מקומו, וגם סוחר היין הלך לבית עולמו ובנו ירש את חנות היין שלו, וגם את האשור המלכותי, ולמרות שהשולטן החדש לא היה ידיד טוב של סוחר היין, אף אמו, שהיתה אשתו של השולטן הקדם היתה בקשרי ידידות עם משפחת סוחר היין שהציל את בעלה.

גזרת גרוש היהודים

האקזרטי

לשולטן החדש היה יועץ שהיה שונא יהודים גדול מאד, יועץ זה היה נוצרי, אף מפנין שבטורקנה לא היו באותה תקופה נוצרים, כי המסלמים שונאים מאד את הנוצרים, התחפש היועץ למסלמי, ואף אחד לא ידע על כך שהוא נוצרי. אותו יועץ תמיד דבר רע לפני השולטן על היהודים והעליל עליהם עלילות שונא, ולאט לאט נכנסה בשולטן שנאה גדולה על היהודים, עד שהחליט ביחד עם היועץ להפתיע את היהודים, וביום הראשון של חג הפסח, להכריז על גרוש מכל העיר איסטנבול, ויוכרז כי על כל היהודים יהיה לעזוב את העיר מיד באותו היום ללא רכושם, וכל מי שיפר את הפקדה -

יומת, היועץ והשולטן תאמו את הדבר ביניהם בסוד, ואף אחד חוץ מהם לא ידע על דבר הגזרה.

החלום המפלא בליל הסדר והעצה הגדולה להצלה

באותו ליל הסדר, לילה לפני שגזרת הגרוש היתה אמורה להתבצע, הלך בנו של סוחר היין הנ"ל לישן, לאחר שערך את הסדר. בהיותו ישן, נגלה אליו אביו בחלום ואמר לו: "ידע לך שנגזרה גזרת גרוש על כל היהודים שבעיר, ורץ מהר קח את האשור המלכותי, ולך קדם כל אל אמו של השולטן, ותספר לה הכל,

וביחד תלכו אל השולטן ותבקשו ממנו רחמים לבטל את הגזרה, ותאמר לשולטן, שהיועץ שלו הוא שקרן, ואינו חפץ בטובתו, מפנין שהוא נוצרי! ואם ישלח חילים מיד לביתו יראה שהוא ישן כאשר צלב גדול על משתו",

בנו של סוחר היין לא שם בתחלה לב לחלום, וחשב שסתם חלום הוא, ולכן חזר לישן, אף כשנשנה החלום כמה פעמים, הבין שיש דברים בגו, והחליט מיד ללכת אל השולטן,

~ אני רוצה לשמוע את קולך ~

אמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה כא סימן ה'): 'כשהיו ישראל במצרים והיו משעבדים בהם, התחילו צועקים ותולין עניהם להקדוש-ברוך-הוא, שנאמר (שמות ב, כ): "ויהי בימים הרבים ההם וגו' ויועקב", מיד "וירא אלהים את בני ישראל", התחיל הקדוש-ברוך-הוא מוציאן משם ביד חזקה ובזרוע נמוכה, והנה הקדוש-ברוך-הוא מבקש לשמוע את קולם פעם אחרת, ולא היו רוצים, מה עשה? גרה לפרעה לרדף אחריהם, שנאמר: "ופרעה הקריב". מיד "ויועקבו בני ישראל אל ה'", באותה שעה אמר הקדוש-ברוך-הוא, לכך הייתי מבקש לשמוע קולכם, שנאמר (שיר השירים ב, ד): "וונתי בחגי הסלע השמימי את קולך"; ען שם, הרי שכל הצרה היתה רק כדי לשמוע את קולם בתפלה ובתחנונים.

נמצא, שיוצא לנו למוד גדול והתחזקות עצומה מן הסוד של קריעת ים סוף, שהצרות והיפסוין שעוקרים על האדם הם רק כדי לשמוע את קולו, וכדי שלא ישכח מעבודת התפלה, ומי שיש לו שכל וישוב הדעת, אינו מחכה שתבוא עליו צרה כדי להתפלל אל השם ותבדוק, רק מקדים תפלה לצרה, ועל ידי זה ממתיק מעל עצמו כל מיני יפסוין קשים ומרים, הם ושלום. נמצא, שקריעת ים סוף היא הגמור וההשלמה לגם של יציאת מצרים, כי אז ראו, שאסור לשכח אף פעם מעבודת התפלה, אפלו כשרואה איזה נוח והצלה, רק אדבר! מתוך הנוח וההצלה יש לו להתחזק עוד יותר בתפלה, להודות ולהלל להשם ותבדוק על כל הנסים שעשה עמו עד עכשו, ולהמשיך להתפלל על העתיד לבא, שיוסיף הקדוש-ברוך-הוא לעשות עמו נסים ונפלאות לנצח.

נמצא, שסוד קריעת ים סוף הוא סוד התחזקותו של כל אדם בכל מצבי החיים, ובכל מה שיעבר עליו, ואשרי המכנים בעצמו את הלמוד הקדוש הזה משביעי של פסח על כל השנה בלה.

(שיחות מוה"ק"ש חלק ס"ז ערך שביעי של פסח)

אומר ועושה, לקח את האשור המלכותי ורץ בשעה מאחרת בלילה לארמונו של השולטן ובקאמצע הדרך כשעבר ליד 'הכנסת האורחים', שמע מהקומה השנייה שיהודי אחד אומר בקול מאים ובדבקות גדולה ולב נשבר את הפסוק: "לעשה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו", וחוזר עליו כמה וכמה פעמים, "לו היה היהודי הזה יודע את נס אנו צריכים עכשו, בודאי לא היה שר לעצמו כל כך..." חשב בנו של סוחר היין בלב, והמשיך בדרכו לארמונו של השולטן.

כשהגיע לארמון, פתח בפניו האשור

המלכותי את כל הדלתות, ראשית, כעצת אביו, פנה אל אמו של השולטן והעיר אותה מן השנה, הוא התחיל לבכות לפניו, וספר לה, שנודע לו בחלום על ידי אביו, על הגזרה הנוראה שגזר בנה השולטן, והאם שהפירה לו טובה גדולה על כך שהציל את בעלה, הבטיחה לו, שתלך עמו אל השולטן ותבקש ותתחנן לפניו לבטל את הגזרה.

ואמנם, ביחד הלכו אל השולטן והעירו אותו משנתו, אמו התחננה לפניו שייבטל את הגזרה, כי שקר ספרו לו על היהודים והעלילו עליהם עלילות שונא, והיהודי בנו של סוחר היין אמר לו, שהיועץ שלו הוא נוצרי, ואם ישלח אליו חילים ברגע זה - ימצאו אותו ישן עם צלב גדול במשתו.

דבר זה העלה את חמתו של השולטן, והוא הרגיש נבדד, היועץ שסמך עליו כל כך - מרמה אותו כל הזמן, והוא אינו מסלמי אמתי! הוא החליט לשלח מיד חילים לביתו של היועץ לבקר אם אכן אמת הדבר, וכשהגיעו החילים לביתו של היועץ, ראו שהיו ישן עם צלב גדול במשתו, ומרב פעם ושנאה ששונאים המסלמים את הנוצרים - פרתו את ראשו במקום, ונתבטלה הגזרה.

שמת וטוב לב חזר בנו של סוחר היין לביתו, וכשעבר עוד הפעם ליד בנין הכנסת האורחים שמע מהקומה השנייה קול שיר בקול שמחה, והנה זהו אותו יהודי אשר שמעו מקדם שר את הפסוק בקול מאים, שר אותו עכשו בקול של שמחה גדולה: "לעשה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו" - פלא היה הדבר בעיניו והוא המשיך בדרכו לביתו.

למחרת, כשבא אל בית הכנסת עלה על הבימה בקש את רשות הדבור, וספר לכל הנוכחים את הנס הגדול שארע בלילה הזה, הוא ספר להם גם, שכשעבר ליד בנין 'הכנסת האורחים' שמע בתחלה קול

מאֵם וְשָׁבוּר הַשָּׁר אֶת הַפְּסוּק: "לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוֹ כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ", וּכְשֶׁחָזַר שָׁמַע שְׂאוֹתוֹ יְהוּדֵי שָׁר אֶת הַפְּסוּק בְּקוֹל שְׂמִחָה.

בְּרוּר קָצֵר הֶעֱלָה, שֶׁהִנֵּה זֶה רַבְּנוּ יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע וְכִּי הַתְּפָרָס שְׁמוֹ גַּם בְּאִיסְטַנְבּוּל אֶצֶל כָּל הַיְּהוּדִים.

בְּמוֹצָאֵי הַיּוֹם טוֹב הִרְאִינוּ נִפְרָדוֹ בְּנֵי הַזֵּוּג מִהַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ, וְשֶׁאֵלֹו אוֹתוֹ, בְּמָה אֶפְשָׁר לְשַׁלֵּם לוֹ עַל הַבְּרָכָה שֶׁהֶעֱנִיק לָהֶם, שֶׁיִּזְכּוּ לִילָדִים? הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ אָמַר, שֶׁהוּא אֵינוֹ צָרִיךְ שׁוֹם דָּבָר, רַק שֶׁיִּשְׁכַּחוּ עֲבוּרוֹ שְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת בְּסִפְיָנָה הַיּוֹצֵאת לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הַזֵּוּג שְׂמַח מְאֹד לְמַלְא אֶת מִבְּקָשׁוֹ, וְאֶכְן נִדְמָנָה לָהֶם סִפְיָנָה שֶׁהִפְלִיגָה לְכוּוֹן הַעֵיר יְפוֹ, עוֹד בַּחוּל הַמוֹעֵד, וְהֵם שָׁכְרוּ עֲבוּר הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ שְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת בְּסִפְיָנָה, כְּפִי שֶׁבִקָּשׁ. בַּחוּל הַמוֹעֵד עָלוּ הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע בְּתוֹ אֲדָל, וְתַלְמִידוֹ ר' צְבִי הַסּוֹפֵר, עַל הַסִּפְיָנָה וְנִסְעוּ לְכוּוֹן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וּבַדְרָךְ, לְפַתַּע הַחַל הֵיטֵב לְרַעוּשׁ וְלִגְעֵשׁ - "יַעֲלוּ שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת", הֶאֱנִיָּה חֲשֻׁבָה לְהַשְׁכֵּר, וְהַנּוֹסְעִים הַחֲלוּ לְזָרֵק עַל פִּי פְקָדוֹת רַב הַחוּבָל וְהַמְלָחִים אֶת כָּל חֲפְצֵיהֶם לִים כְּדִי לְהַקֵּל מֵעַל הַסִּפְיָנָה, אֲךָ גַּם לְאַחַר שֶׁזָּרְקוּ אֶת כָּל הַחֲפְצִים לֹא הוֹעִיל דָּבָר וְהַסִּפְיָנָה חֲשֻׁבָה לְהַשְׁכֵּר,

וּלְבַעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע נוֹדַע שֶׁבִשְׁבִּילֹו הַדְּבָר, וְהִתְהַלֵּךְ לוֹ בְּרִיָּה - אוֹ שֶׁיִּשְׁלִיךְ לִים אֶת הַכְּתָבִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁנִּשְׂאָ עִמּוֹ [גַּם אוֹמְרִים, שֶׁהִנֵּה זֶה סֵפֶר תְּהִלִּים בְּכַתֵּב יָדוֹ שֶׁל דּוֹד הַמֶּלֶךְ, וְגַם אוֹמְרִים שֶׁהִיוּ אֵלֶּה כְּתָבִים שֶׁקָּבַל הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע מִרַבִּי אָדָם בְּעַל שֵׁם הַצְּדִיק הַנִּסְתָּר זִי"ע] אוֹ אֶת בְּתוֹ אֲדָל, וְאִז חֲמַת הַסִּפְיָנָה תִּשְׁכַּח... הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע רָצָה לְהַשְׁלִיךְ אֶל הֵיטֵב אֶת בְּתוֹ, הוּא יָדַע שֶׁזְּכוּתָהּ גְּדוּלָה, וְהִיא תַעֲמֵד לָהּ לְהַנְצִיל וְלֹא תִטְבַּע בֵּינָם, וְכִּי אוֹלֵי יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

אֲךָ בְּתוֹ אֲדָל, פְּנִתָה אֵלָיו וְאָמְרָה: "זָרֵק נָא אָבִי אֶת הַכְּתָבִים הַלְלוּ לִים, כִּי מִמֶּנִּי עוֹד יֵצֵא בֵּן שֶׁיִּכְתֹּב כְּתָבִים הַרְבֵּה יוֹתֵר יְפִים מֵאַלְהָה... וְלִכֵּן בְּסוּפוֹ שֶׁל דְּבָר, הַשְׁלִיךְ הַבְּעַל שֵׁם טוֹב אֶת כְּתָבָיו לִים -

"וַיִּקַּם סַעֲרָה לְדַמְמָה וַיַּחֲשׂוּ גַלְיָהִים", דְּבָר זֶה הִנֵּה בְּחַג שְׁבִיעֵי שֶׁל פֶּסַח, וְאִז נִצַּל הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע וּמְלִיּוֹ מִטְּבִיעָה בֵּינָם. אוֹתוֹ בֵּן שֶׁאֲדָל בְּתוֹ שֶׁל הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע הַתְּפוּנָה אֵלָיו, הֲלֹא הוּא בֵּן בְּתָהּ - רַבְּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסֶלַב זִי"ע... יְדוּעַ שֶׁהִיוּ לְאֲדָל שְׁנֵי בָנִים וּבְתָהּ, שְׁנֵי בָנִים הֵיוּ רַבִּי בְּרוּךְ מִמְּעַן "בְּיוֹ זִי"ע, וְרַבִּי מִשֵּׁה חַיִּים אֶפְרַיִם מִסְדִּילְקוֹב בְּעַל הַ"דְּגָל מַחְנֵה אֶפְרַיִם", שֶׁשְׁנֵיהֶם לֹא הִשְׁאִירוּ הַרְבֵּה כְּתָבִים, אֲךָ מִבְּתָהּ פִּיגָא יֵצֵא רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסֶלַב זִי"ע, שֶׁהִשְׁאִיר כְּתָבִים לְרַב, כְּתָבִים נִפְלְאִים, שֶׁעַד הַיּוֹם מְחַיִּים אֲנָשִׁים אֶת עַצְמָם בָּהֶם, וְכֹנְנָתָהּ שֶׁל אֲדָל הִיְתָה עָלָיו, וְלִכֵּן נוֹהֲגִים אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ לַעֲשׂוֹת סַעֲרָה גְּדוּלָה בְּאַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח, כִּי בְּתוֹ שֶׁל הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע אֲדָל, סָבְחוּ שֶׁל רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסֶלַב זִי"ע נִצַּלָה גַּם הִיא וְעַל יָדֵי זֶה נוֹלַד רַבְּנוּ זִי"ע.

הַסַּעֲרָה שֶׁכָּכָה אֲמָנָם, אֲךָ הַסִּפְיָנָה יֵצֵאָה וְנִטְתָּה מִן הַדְרָךְ, וְעַלְתָּה עַל שְׁרִטוֹן לֵיד חוּפוֹ שֶׁל אֶחָד הָאִיִּים שֶׁבְּאִזוֹר, בְּאוֹתוֹ אִי שֶׁכָּנּוּ אִז פְּרָאִים אוֹכְלֵי אָדָם, וּבְרִאוֹתָם אֶת הַסִּפְיָנָה שֶׁנִּתְקַעָה לֵיד הַחוּף, עָלוּ עָלֶיהָ וְשָׁבוּ אֶת כָּל הַנוֹסְעִים, הֵם הוֹרִידוּ אֶת כָּל הַנוֹסְעִים עַל הָאִי, קָשְׁרוּ אוֹתָם וְהַתְּכַנְּנוּ לְשַׁחֵט אוֹתָם וּלְאַכְלָם, בְּעוֹד הַפְּרָאִים עוֹסְקִים בְּהַשְׁחָזוֹת הַסִּפְיָנִים וְנוֹסְעֵי הָאֲנִיָּה שׁוֹכְבִים קְשׁוּרִים וּמִפְחָדִים פַּחַד מוֹת, פָּנָה אֶל הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע תַלְמִידוֹ רַבִּי צְבִי הַסּוֹפֵר, וְשֶׁאָלוּ: "רַבִּי, מַה עוֹשִׂים? מַדּוּעַ אֵינְכֶם עוֹשִׂים שׁוֹם דְּבָר?" אֲךָ הַבְּעַל שֵׁם טוֹב עָנָה: "אֵינְנִי יוֹדֵעַ כְּלוֹם, שֶׁכַּחֲתִי הַכֵּל, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת."

"הָאֵם אִתָּה בֵּן זוֹכֵר עוֹד מִשֵּׁהוּ?" שֶׁאֵל הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ אֶת סוֹפְרוֹ הַנֶּאֱמָן. וְרַבִּי צְבִי עָנָה: "גַּם אֲנִי שֶׁכַּחֲתִי הַכֵּל, אֲךָ אֲנִי עוֹד זוֹכֵר אֶת אוֹתֵי הַקְּדוֹשׁ זִי"ע בִּי"ת... עָנָה הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע וְאָמַר: "טוֹב מְאֹד! תַּתְּחִיל לֹאמַר אֶת הַקְּדוֹשׁ זִי"ע בִּי"ת! וְכִּי תַתְּחִיל לֹאמַר אֶת לֹאמַר אֶת הָא"ב וְהַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע חוֹזֵר אַחֲרָיו אוֹת בְּאוֹת.

וַיְהִי כִּפְאֶשׁר סִימּוֹ לֹאמַר אֶת כָּל עֲשָׂרִים וּשְׁתֵּים הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ זִי"ע בִּי"ת, בְּזוֹ אַחַר זוֹ, חֲזָרוּ אֶל הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ

זִי"ע כָּל הַמוֹחִין שֶׁנִּתְעַלְמוּ מִמֶּנּוּ. וְאִז קָרָה הַגַּס, מִרְחוֹק נִשְׁמָעוּ פְתָאִים קוֹלוֹת צְפִירָה גְּדוּלִים [גַּם אוֹמְרִים שֶׁהִיוּ אֵלֶּה אֲנִיּוֹת שֶׁהִגִּיעוּ לָאִי, וְגַם אוֹמְרִים שֶׁהִיוּ אֵלֶּה רוֹכְבִים שֶׁעָבְרוּ בְּמִקוֹם וְצִפְרוּ בְּחֻצְרוֹת]. וַיְהִי כִּשְׁמַע הַפְּרָאִים אֶת קוֹלוֹת הַצְּפִירָה הַגְּדוּלִים - נִבְהָלוּ וּבְרָחוּ מִן הַמִּקוֹם, וְכִּי הִשְׁתַּחֲרָרוּ נוֹסְעֵי הָאֲנִיָּה מִהַשְׁבִּי וְנִצְלוּ מִמוֹת לַחַיִּים.

סוּדָן שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁכּוֹלְלוֹת אֶת הַכֵּל וְהַסִּבִּיר מוֹהֲרָא"ש זִי"ע, שֶׁהַמַּחֲסֵן הַקְּדוֹשִׁים חֲזָרוּ אֶל הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע וַיִּקָּא לְאַחַר שֶׁאָמַר אֶת הַקְּדוֹשׁ זִי"ע בִּי"ת, בִּיחַד עִם תַּלְמִידוֹ, כִּינֵן שֶׁבְּאוֹתֵי הַקְּדוֹשׁ זִי"ע בִּי"ת כְּלוּלִים כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם. וְכִשְׁאָדָם אוֹחִז בְּשִׁלְמוֹת בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ זִי"ע הוּא זוֹכֵה לַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם בְּשִׁלּוֹם, וְשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַפְרִיעַ לוֹ וּלְהַפְחִידוֹ כְּלָל.

וּמַהוּ עֵינֵי הַקְּדוֹשׁ זִי"ע? וּמַסְבִּיר מוֹהֲרָא"ש זִי"ע, שֶׁעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ זִי"ע הוּא כּוֹלָל אֶת הַכֵּל, דִּהְיֵנוּ כִּי הַעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא הַתְּפִלָּה, שֶׁהָאָדָם מְרַגֵּל אֶת עַצְמוֹ לְהַתְּפַלֵּל וּלְדַבֵּר אֵלָיו יְהִבְרַךְ וּלְפָנָיו יְתַבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְשׁוֹפֵף לְפָנָיו יְתַבָּרַךְ אֶת לְבוֹ, וְדָבָר זֶה נַעֲשֵׂה עַל יְדֵי כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוֹשׁ זִי"ע שֶׁמִּהֵן מְצַטְרְפוֹת הַמַּלִּים, וּמִהֵן נַעֲשׂוֹת תְּפִלוֹת, נִמְצָא, שֶׁאוֹתֵי הַקְּדוֹשׁ זִי"ע כּוֹלְלוֹת הַכֵּל, וּמִי שֶׁאוֹחִז בְּשִׁלְמוֹת בְּעֵינֵי זֶה, דִּהְיֵנוּ בְּעֵינֵי הַתְּפִלָּה, וְכֵן אוֹמַר אֶת הַפְּסוּק: "פּוֹתַח אֶת יְדֶךָ" הַמְרַמֵּז עַל הַפְּרָנְסָה, וְהוּא יוֹדֵעַ הֵיטֵב שֶׁפְּרָנְסָתוֹ תְּבוֹא לוֹ רַק מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל יְדֵי זֶה אֵין אֲךָ אֶחָד בְּעוֹלָם שֶׁיִּכּוֹל לְהִרַע וּלְהִזִּיק לוֹ, כִּי מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּמִיד אֵלָיו יְתַבָּרַךְ וְשׁוֹפֵף לְפָנָיו אֶת לְבוֹ וְנִפְשׁוֹ, וּמַגִּלָּה לוֹ בְּשִׁפְתָּהּ הָאֵם שֶׁלּוֹ אֶת כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְכֵן יוֹדֵעַ שֶׁפְּרָנְסָתוֹ תְּלוּיָהּ רַק בְּיָדֵי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא בְּיָדֵי בְּשׂוֹר וְדָם כְּלָל, אָדָם כְּזֶה אֵינוֹ מִפְּחָד וְאֵינוֹ נִבְהָל מֵאֲפָ אֶחָד שֶׁבְּעוֹלָם, וּבְיָדָיו מִבְּטָח לוֹ שֶׁהוּא בֵּן הָעוֹלָם הַכֵּא.

וְהוֹסִיף מוֹהֲרָא"ש זִי"ע וְהַסִּבִּיר, שֶׁהַתְּפִלָּה הִיא עֵינֵי הַקְּדוֹשׁ זִי"ע, לְרַמֵּז לְאָדָם אֶת דְּרָךְ הַתְּפִלָּה הָאֲמִתִּית, כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּעֵת שֶׁהָאָדָם רוֹצֵה לְהַתְּפַלֵּל - אֵינוֹ יוֹדֵעַ עַל מַה לְהַתְּפַלֵּל, אֵין לוֹ

דבורים, והוא נשבר בקרבו על כך שאינו יודע מה לבקש ועל מה להתפלל, אף כשאדם יודע את האל"ף ב"ת, דהיגו הוא מתחיל לבקש על הכל, לפי סדר האל"ף ב"ת אף פעם לא יחסרו לו דבורים כלל ועקר, כי כשיגיל את עצמו לבקש ממנו יתברך על כל הדברים שצריך לפי הסדר, דהיגו על אמונה על אכילה, על ארץ ישראל על אורחים שהם כלם באות א', ואחר כך ימשיך לאות ב' ויבקש על בנים ועל ברית, ובינה וכו'... וכן יעבר את כל האותיות כלן - אף פעם לא יאמר שאין לו דבורים, והוא אינו יודע על מה להתפלל, כי כאשר יודע את סוד האל"ף ב"ת - תמיד יש לו על מה לבקש ולהתפלל, אשרי לו ואשרי חלקו.

האל"ף ב"ת מביאות את האדם לדבקות מחלטת

והנה אדם כזה המרגיל את עצמו לבקש ולהתפלל לפניו יתברך על כל מה שהוא צריך לפי סדר האל"ף ב"ת, אי אפשר לעשות לו כלום, כי הוא דבוק בו יתברך בתכלית הדבקות, תמיד, יהיה אף שיהיה, ובאיזה מצב שיהיה, כי על כל דבר שעובר עליו, מיד הוא פותח את פיו ומספר את הכל לפניו יתברך בלשון האם שלו, כמו שהוא מדבר אל חבר טוב, ובאופן כזה עוזר לו הקדוש ברוך הוא, והוא זוכה להשיג את הכל, אשרי לו ואשרי חלקו.

הבעל שם טוב ראה שמן השמים מעפבים ותר על התכנית

כאשר התבונן מן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע במאורעות שעברו עליו, והבין שבשבילו היה הסער הזה, החליט לחזור לטורקיה מיד, ולא לנסע לארץ ישראל, כי ראה שמן השמים מעפבים אותם, ואין לו לדחוק את השעה ולהתעקש לנסע לארץ ישראל, ואכן מיד כשהחלה

הספינה לנסע, באה רוח חזקה וכתף שעות מספר הגיעה הספינה לטורקיה, ומשם חזר הבעל שם טוב הקדוש זי"ע לביתו באוה קדש, ולא נסע לארץ ישראל. הבעל שם טוב ידע שעל ידי האל"ף

בי"ת חוזרים המוחין

והיות שהנס הגדול הזה התרחש ביום טוב הקדוש - אחרון של פסח, לכן לזכר זה עושים החסידים בכל מקום שהם סעדה גדולה לזכר הנס הגדול ומאחר שהבעל שם טוב הקדוש זי"ע זכה להנצל בזכות כ"ב האותיות האל"ף ב"ת הקדושות שהן כלליות התפלה והבקשה, הפולחים בתוך אותיות האל"ף ב"ת שהאדם יכול על ידן לשפף את נפשו אליו יתברך. ורבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ב'), שעקר כחו של משיח הוא התפלה ועל ידי התפלה יכבש את העולם וינצח את כל המלחמות וכו', לכן נקראת סעדה זו - סעדת המשיח, כי משיח יגלה את ענין התפלה וההתבודדות לכל העולם כלו, ואיך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל. וכשאדם מרגיל את עצמו לילף בדרך של המשיח עוד עתה, דהיגו שהוא מרגיל את עצמו להתפלל ולהתבודד לפניו יתברך ולשפף את נפשו בשיתה - זו תפלה, ולספר לו יתברך הכל, הוא זוכה לראות נסים נגלים ושהוד הטבע ממש, אשרי שיאחז בזה.

האדם בזה העולם נמצא בסכנה גדולה מאד

כי באמת, האדם בזה העולם נמצא תמיד בסכנה גדולה שלא יאבד את שני העולמות, כי הסמ"ך מ"ם אורב על כל אחד ואחד ורוצה רק להטביע אותו בין מצולה - תאנות העולם הזה והבליו, ובפרט להכניסו בטבע, ולהמשיך עליו את קלפת (דברים ה, יז): "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", שזו קלפת

הסמ"ך מ"ם - שחושב שהוא המושל וכו', והכל טבע וכו', ומעלים ומכסה ומסתיר את אמתת מציאותו יתברך, לא כן מי שמרגיל את עצמו לילף בדרך הנוראה והנפלאה שגלה לנו רבנו ז"ל, והיא דרך התפלה וההתבודדות שירגיל את עצמו כל בר ישראל לילף במקום פנוי שאין שם בני אדם, וישיח ויספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו, וידבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו בתמימות ובפשיטות גמורה, אז בודאי לא יזוז משם עד שיראה נסים נגלים. כי בזה שמדברים עמו יתברך, על ידי זה נמשך עליו גלוי ההשגחה, וזוכה לראות בעיניו הגשמיות עיני הבשר שלו את אמתת מציאותו יתברך, וזוכה להכלל בו יתברך.

משיח יעשה מתפלה והתבודדות דרך כבושה לרבים

ואת הדרך הנפלאה הזו יעשה משיח צדקנו בדרך כבושה לרבים, עד שכל אחד ואחד יבחר לעצמו מקום פנוי, וילף לשם לשפף את שיחו ואת נפשו ואת כל מה שעובר עליו, אליו יתברך בלשון שהוא רגיל בה שהיא שפת האם שלו. ודבר זה יהיה פשוט אצל כל אחד ואחד, כשיבוא משיח צדקנו, כמו שהיום אצל כלם הוא דבר פשוט להניח טלית ותפלין, כי מרב גלוי אלקות שיגלה משיח צדקנו - יזכה כל אחד ואחד להרגיש את אמתת מציאותו יתברך על פניו בגלוי נורא ונפלא, וממילא יפתח את פיו לדבר אליו יתברך ולספר לו יתברך את כל מה שעובר עליו ואת כל מה שהוא צריך. אשרי מי שמטה אזן קשבת ומקיים את כל זאת עוד עכשו, ואז יזכה לחיות על פי הגלוי שיגלה משיח צדקנו כבר עתה; אשרי לו ואשרי חלקו, ואז טוב לו כל הימים, אמן בן יהי רצון.

חבורה	מנחה ושל"ס	שחרית שב"ק	מנחה וקבלת שבת	ירושלים
יום שלישי בשעה 21:15 שיחת חברים: יום שני 20:00	20 דקות לאחר זמן הדה"נ	9:15 ברכות	20 דקות לאחר הדה"נ	רח' רבי נחמן מברסלב 15
יום רביעי בשעה 21:00 שמיעת שיעור ליל שישי רח' נחל דולב 19	10 דקות לאחר זמן הדה"נ סעודה שלישית בזמן הדה"נ וגם ברמה ג' רח' מרים הנביאה 20 ק"א	9:15 ברכות ---	15 דקות לאחר הדה"נ 10 דקות לפני השקיעה	רח' בעל שם טוב 7 בית שמש רח' ריב"ל 6
יום רביעי בשעה 21:30 שמיעת שיעור	סעודה שלישית בשקיעה	בקרוב אי"ה	בקרוב אי"ה	מודיעין עילית רשב"י 5 קומה 3
יום ראשון בשעה 21:00	20 דק' לפני השקיעה	9:00 ברכות	10 דקות לפני השקיעה	צפת רחוב צה"ל 1 (בנין יד עזרה - 1)

קוואל פון חיזוק (לנשים) - שיעורים; סיפורי תמילה; מתכונים; ועוד
 845-351-9060 / 212-444-9169 ארה"ב 0797040069
 אנגליה 03303502363 / קנדה 438-320-9090
 חיזוק יומי במייל chizuk@rabbiroth.org / הודעות 058-637-7799

קול ברסלב - שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; סיפורי תמילה; ועוד
 845-351-0910 / 212-444-9191 ארה"ב 0797040066
 אנגליה 03303502361 / קנדה 438-300-8080
 לקבלת הגליון במייל rabbirothhebrew@gmail.com